

Sygn. akt: I C 343/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Ewa Oknińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Justyna Niebrzydowska

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P. (1), A. P. (2)

przeciwko (...) J. B., (...) O. - Zakładowi (...) w O.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych i zapłatę

I oddała powództwo przeciwko (...) O. - Zakładowi (...) w O. o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych;

II oddała powództwo przeciwko pozwanym o zapłatę,

III zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanej (...) O. – Zakład (...) w O. kwotę 10.800 zł tytułem kosztów procesu,

IV zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego (...) J. B. kwotę 5.400 zł tytułem kosztów procesu.

SSO Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 343/17

UZASADNIENIE

Powodowie A. P. (1) i A. P. (2) wnieśli o pozbawienie wykonalności w całości:

- tytułu wykonawczego stanowiącego wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia (...), (...),

- tytułu wykonawczego stanowiącego wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia (...)(...)(...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 10 lutego 2005 r. i 24 kwietnia 2006 r.

Ponadto powodowie domagali się zasądzenia solidarnie od pozwanych kwoty 100.000 zł jako części wyłudzonych przez pozwanych należności w postępowaniu egzekucyjnym.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że należności zostały wyłudzone w wyniku naliczania odsetek w trakcie egzekucji. Dowodami są: pismo pozwanej z dnia 02 sierpnia 2010 r., pismo komornika z dnia 27 stycznia 2017

r., z którego wynika, że w sprawach egzekucyjnych (...) komornik pobrał od powodów, co najmniej 1 212 424 zł. Powodowie podali, że odsetki w postępowaniu egzekucyjnym ulegają trzyletniemu przedawnieniu, natomiast egzekucja w sprawach (...) została wszczęta w 2005 r. Ponadto powodowie podnieśli, że są wierzycielami a nie dłużnikami (...) O., czego dowodem jest pozew w sprawie (...) który nie został rozpoznany z powodu braku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu. (k. 3-4, k. 22).

W piśmie z dnia 31 lipca 2017 r. powodowie wskazali, że w aktach sprawy egzekucyjnej znajdują się dokumenty potrącenia długu przez powodów wobec pozwanej (...) z tytułu bezumownego korzystania przez (...) z nieruchomości, przy ul. (...) w O., stanowiącej współwłasność powodów. Podali, że powyższe potrącenie stanowi również przedmiot niniejszego pozwu (k. 56).

Następnie pismami złożonym w dniu 26 października 2017 r. i 27 października 2017 r. powodowie sprecyzowali pozew, podając, że żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego kierują przeciwko pozwanej (...), natomiast żądanie zapłaty przeciwko pozwanym (pisma – k. 186 – 187, k. 196-198))

Powodowie wskazali, że błędem komornika było naliczanie odsetek za cały okres wstecz w sprawie (...). Naliczaniu powinny podlegać odsetki od 2002 r., ponieważ odsetki ulegają przedawnieniu powyżej 3 lat, komornik naliczył kwotę 337.238,98 zł, a winien był naliczyć kwotę 97.831,02 zł. Kwota 239.607,96 zł winna być zaliczona w poczet należności głównych. Wskazali, że odsetki za 3 lata wstecz przed wszczęciem egzekucji zostały zapłacone (k. 165 v., k. 186 – 187, k. 196-198),

Pozwana Gmina O. – Zakład (...) w O. wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że powodowie nie udowodnili, aby doszło do zaistnienia zdarzeń o jakich mowa w art. 840 k.p.c. Pisma dołączone do pozwu w postaci: wezwań do zapłaty, zawiadomień do prokuratury, pozwu są jedynie prywatnymi dokumentami powodów i nie mogą stanowić dowodu w sprawie. (k. 83).

Pozwany (...) J. B. wskazał, że pozew nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu podniósł, że prowadzi postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikom od 2005 r. na podstawie tytułów wykonawczych. Wierzyciel zaś nie ograniczył egzekucji o należne odsetki. (k. 102-103)

Sąd ustalił co następuje:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia (...) r. w sprawie (...) zasądzono od A. P. (1) na rzecz (...) O. kwotę 254.061,64 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 grudnia 1998 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 20.303 zł tytułem kosztów procesu. Wyrok uprawomocnił się w dniu 24 września 1999 r. W dniu 22 października 1999 r. (...) O. wystąpiła z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu orzeczeniu. Postanowieniem z dnia 26 października 1999 r. nadano wyrokowi klauzulę wykonalności. Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 14 lipca 1999 r. nadał klauzulę wykonalności wyrokowi także przeciwko małżonce dłużnika A. P. (2), z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową. Następnie w związku z przejściem uprawnień wierzyciela, Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 14 stycznia 2005 r. nadał klauzulę wykonalności wyrokowi na rzecz następcy prawnemu przeciwko dłużnikowi i małżonce dłużnika, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową.

(dowód: wyrok – k. 66 akt (...), zarządzenie – k. 76 akt (...), wniosek o nadanie klauzuli wykonalności – k. 77, tytuł wykonawczy w aktach egzekucyjnych, postanowienie z dnia 14 stycznia 2005 r. – k. 28 akt (...),

W dniu 17 maja 2000 r. wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko A. P. (1) w celu wyegzekwowania należności głównej w kwocie 254.061,64 zł oraz kwoty 20.303 zł. Pismem z dnia 10 maja 2005 r. (złożonym w dniu 12 maja 2005 r.) wierzyciel rozszerzył wniosek egzekucyjny o żądanie wyegzekwowania odsetek od dnia 18 grudnia 1998 r. do dnia zapłaty, zasądzonych wyrokiem z dnia (...)

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji – k. 1 akt egzekucyjnych (...), rozszerzenie wniosku – k. 205 akt egzekucyjnych (...) (...)).

(...) J. B. w dniu 27 grudnia 2005 r. dokonał zajęcia wierzytelności dłużnika w celu wyegzekwowania należności głównej w kwocie 254.061,64 zł i odsetek naliczonych do dnia 27 grudnia 2005 r. w wysokości **337.238,98 zł** oraz dalszych odsetek w przypadku zwłoki od dnia 28 grudnia 2005 r. Odsetki należne za okres przed wszczęciem egzekucji zostały wyegzekwowane.

(dowód: zajęcie wierzytelności – k. 237 akt egzekucyjnych (...), ponadto tabela – k. 212, zestawienie – k. 208 v. -209)

W dniu 07 grudnia 2001 r. A. P. (1) złożył do komornika wniosek o zawieszenie i umorzenie postępowania. Wskazał, że wskutek potrącenia, jego zobowiązanie zostało umorzone. Dołączył również kserokopię pisma z dnia 20 grudnia 2000 r. kierowanego do Zakładu (...) w O., w którym złożył oświadczenie, że w związku z bezskutecznym upływem terminów wyznaczonych w wezwaniach z dnia 12 lipca 2000 r. i 20 grudnia 2000 r., potrąca przysługującą mu wierzytelność z zobowiązaniem wynikającym z wyroku z dnia (...)

(dowód: wniosek z dnia 07 grudnia 2001 r., wraz z załącznikiem – k. 32-33 akt egzekucyjnych (...))

Sąd Okręgowy w Olsztynie prawomocnym wyrokiem z dnia 15 grudnia 2004 r. zasądził od A. P. (2) na rzecz (...) O. kwotę 282.062,61 zł z ustawowymi odsetkami od kwot 258.053,94 zł od dnia 1 sierpnia 2002 r. oraz od kwoty 24.008,77 zł od dnia 01 czerwca 2004 r. oraz kwotę 27.413 zł tytułem kosztów procesu. Powyższy tytuł zapatrzono w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 20 lutego 2005 r. Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2006 r. nadano klauzulę wykonalności wymienionemu tytułowi egzekucyjnemu także przeciwko małżonkowi dłużnika A. P. (1) z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową z dłużnikiem A. P. (2),

(dowód: wyrok z dnia (...)r. - k. 55 akt sprawy (...), postanowienie z dnia 25 stycznia 2006 r. – k. 12 akt sprawy (...)) .

W dniu 21 lutego 2005 r. wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko A. P. (2) w celu wyegzekwowania należności głównej w kwocie 282.062,06 zł wraz z odsetkami od kwot 258.053,94 zł od dnia 1 sierpnia 2002 r. oraz od kwoty 24.008,77 zł od dnia 01 czerwca 2004 r. oraz kwoty 15.162,40 zł i 72 zł tytułem kosztów postępowania. (...)J. B. pismem z dnia 23 lutego 2005 r. zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji, wyliczył odsetki do 23 lutego 2005 r. w kwocie 89.993,71 zł.

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji i tytuły wykonawcze – k. 1,2 akt egzekucyjnych (...), zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 23 lutego 2005 r. – k. 4 akt (...))

Pismem z dnia 13 października 2016 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 1.000.000 zł tytułem odszkodowania, w tym kwoty 450.000 zł tytułem wyłudzonych należności na skutek bezprawnego naliczania odsetek z rażącym naruszeniem art. 125 k.c.

(dowód: kserokopia wezwania do zapłaty – k. 5).

Pismem z dnia 25 maja 2017 r. powód wezwał (...) O. do zapłaty odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokali w budynku, przy ul. (...), położonego na działce gruntu nr (...), w okresie do 1 października 2016 r. od 31 maja 2017 r. w kwocie 222.000 zł.

(dowód: kserokopia wezwania do zapłaty – k. 11)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych oraz powództwo o zapłatę nie zasługują na uwzględnienie.

Stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie dokumentów złożonych przez strony i dokumentów znajdujących się w aktach postępowań egzekucyjnych oraz dokumentów znajdujących się w dołączonych aktach spraw.

W niniejszej sprawie żądanie pozwu o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych oparte zostało na zarzucie, że doszło do umorzenia wierzytelności stwierdzonych spornymi tytułami wykonawczym na skutek potrącenia tych wierzytelności z wzajemną wierzytelnością powodów. Ponadto strona powodowa domagała się pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych, powołując się na treść art. 125 zdanie drugie k.c., t.j. wpływ w stosunku do świadczeń okresowych 3-letniego okresu przedawnienia.

Zatem strona powodowa swoje żądanie opiera na twierdzeniu, że po powstaniu tytułów egzekucyjnych miało miejsce zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania. Podstawę materialno-prawną powództwa o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych stanowi przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Na tym tle należało ustalić, czy istniały podstawy faktyczne dla przyjęcia, że zobowiązanie powodów stwierdzone spornymi tytułami wykonawczymi wygasło wskutek potrącenia wierzytelności. Przepis art. 499 k.c. stanowi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. W myśl art. 498 § 1 k.c. dopuszczalność potrącenia ustawowego uwarunkowana jest spełnieniem łącznie następujących przesłanek:

1. wzajemność wierzytelności, która zachodzi wówczas, gdy potrącający jest równocześnie dłużnikiem i wierzycielem drugiej strony,
2. jednorodzaowość świadczeń stanowiących przedmiot obu wierzytelności,
3. wymagalność obu wierzytelności,
4. zaskarżalność wierzytelności, tj. możliwość ich dochodzenia przed sądem lub innym organem państwowym.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar dowodu w zakresie spełnienia tych przesłanek spoczywa na stronie powodowej, albowiem ona wywodzi z tego faktu skutki prawne. W przedmiotowej sprawie powodowie nie udowodnili, że przysługuje im wierzytelność przeciwko (...) O., zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Powodowie w niniejszej sprawie jako dowód, że przysługuje im wierzytelność przeciwko (...) z tytułu bezumownego korzystania przez (...) z nieruchomości, przy ul. (...) w O. załączyli pozew ze sprawy (...), który został zwrócony, kserokopię wezwań do zapłaty. Dodatkowo powód podniósł, że prowadzone są postępowania w sprawach (...)i (...) (k. 57). W ocenie Sądu wskazane powołane wyżej dokumenty nie stanowią podstawy do przyjęcia, że powodom przysługuje wierzytelność przeciwko (...) O.. Wskazać należy, że w księdze wieczystej prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości Kw Nr (...) jako właściciel wpisana jest (...) O. (vide: przegląd ksiąg wieczystych ekw.ms.gov.pl).

Powodowie dodatkowo powołali się wniosek z dnia 07 grudnia 2001 r. (pismo - k. 62), do którego dołączono kserokopię pisma z dnia 20 grudnia 2000 r. kierowanego do Zakładu (...) w O., w którym powód złożył oświadczenie, że w związku z bezskutecznym upływem terminów wyznaczonych w wezwaniach z dnia 12 lipca 2000 r. i 20 grudnia 2000 r., potrąca przysługującą mu wierzytelność z zobowiązaniem wynikającym z wyroku z dnia (...) (k. 32 i następnne akt egzekucyjnych (...)). Podnieść należy, że z powyższego pisma nie wynika z jakiego tytułu przysługuje powodowi wierzytelność i w jakiej wysokości. Dla swej skuteczności oświadczenie musi konkretyzować

rodzaj i wysokość wierzytelności objętych potrąceniem. W świetle powołanych okoliczności, należało przyjąć, że powodowie nie wykazali, aby doszło do umorzenia należności wynikających z tytułów wykonawczych. Podkreślić należy, że o potrąceniu wierzytelności można mówić jedynie wówczas, gdy wierzytelność taka istnieje.

Niewątpliwie przedawnienie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym może stanowić podstawę powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 125 §1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Zatem 10-letni termin przedawnienia roszczenia należy odnieść do należności głównej wynikającej z tytułu wykonawczego. Ponadto określony w art. 125 § 1 kc dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w chwili uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku.

Nie budzi wątpliwości, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego powoduje przerwanie biegu przedawnienia roszczenia wynikającego z przedmiotowych tytułów. Taki skutek wywołuje także złożenie wniosku do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności. Zgodnie z regulacją art. 124 k.c.: po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (§ 1). W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (§ 2).

W związku z tym przez cały czas trwania postępowania egzekucyjnego (...)nie rozpoczął się na nowo bieg przedawnienia.

W niniejszej sprawie powodowie wskazali, że w sprawie (...) naliczaniu powinny podlegać odsetki od 2002 r., ponieważ odsetki ulegają przedawnieniu powyżej 3 lat, komornik naliczył kwotę 337.238,98 zł, a winien był naliczyć kwotę 97.831,02 zł. Kwota 239.607,96 zł winna być zaliczona w poczet należności głównych.

W ocenie Sądu kwota odsetek w wysokości 337.238,98 zł została prawidłowo naliczona, albowiem wierzyciel pismem z dnia 10 maja 2005 r. (złożonym w dniu 12 maja 2005 r.) rozszerzył wniosek egzekucyjny o wyegzekwowanie odsetek od dnia 18 grudnia 1998 r. do dnia zapłaty, (odsetki zostały zasądzone prawomocnym wyrokiem). Zgodnie z treścią art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Przewidziany w tym przepisie zakres związania organu egzekucyjnego treścią tytułu wykonawczego wyklucza zatem możliwość badania przez ten organ, że dłużnik nie ma obowiązku wykonania świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Organ egzekucyjny uprawniony jest jedynie do badania tytułu wykonawczego pod względem formalnym, nie może badać czy nastąpiło przedawnienie wierzytelności. Wskazać należy, że w obowiązującym stanie prawnym przedawnienie nie jest uwzględniane przez organ egzekucyjny z urzędu.

Analiza rozliczenia wpłat, przedłożonego przez komornika wskazuje, że wyegzekwowano odsetki należne wierzycielowi za okres przed wszczęciem egzekucji (vide: tabela stanów - k. 212, z której wynika, że w dniu 03 marca 2008 r. zadłużenie z tytułu odsetek wynosiło 0, ponadto por. k. 308, 209).

Zatem brak podstaw do pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych, skoro wyegzekwowano już odsetki za okres przed wszczęciem postępowań egzekucyjnych.

Analizując zasadność żądania powodów o zapłatę kwoty 100. 000 zł wskazać należy, że do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej komornika dochodzi wówczas, gdy strona powodowa udowodni bezprawność

w zachowaniu komornika, przejawiającą się w sprzeczności z prawem podjętego przez niego w ramach egzekucji działania lub zaniechania. Uregulowana w przepisie art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji odpowiedzialność odszkodowawcza komornika jest odpowiedzialnością deliktową, której przesłanką jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika (por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 279/09, LEX nr 585901). Dla przypisania komornikowi odpowiedzialności odszkodowawczej miarodajne są ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej, a zatem konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek: powstania szkody, zaistnienia zdarzenia wyrządzającego szkodę oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym. Przy tym przesłankę bezprawności należy rozumieć jako takie naruszenie przez komornika przepisów prawa, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody (por. wyrok SN z dnia 7 maja 2010 r., III CSK 243/09, LEX nr 852665). Do powstania, zatem odpowiedzialności odszkodowawczej komornika dochodzi wówczas, gdy powodowie udowodnią bezprawność w zachowaniu komornika, przejawiającą się w sprzeczności z prawem podjętego przez niego w ramach egzekucji działania lub zaniechania.

W ocenie Sądu powodowie okoliczności tej w niniejszym postępowaniu nie wykazali. Komornik prowadzi bowiem postępowania egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych i wniosków wierzyciela. Jak już wyżej wskazano komornik z urzędu nie może badać, czy nastąpiło przedawnienie wierzytelności. Komornik bowiem jest związany treścią tytułów wykonawczych.

Podstawę żądania powodów zapłaty kwoty 100.000 zł przeciwko (...) stanowi zaś przepis art. 416 k.c. Powodowie nie wykazali, aby po stronie pozwanej (...) doszło do działania niezgodnego z prawem. (...) dysponuje bowiem prawomocnymi tytułami egzekucyjnymi, zaopatrzonymi w klauzulę wykonalności. Podkreślić należy, że w świetle art. 411 pkt 3 k.c. dłużnicy nie mogą żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełnienie świadczenia zostało spełnione w celu zadośćuczynienia przedawnionemu roszczeniu. Po upływie terminu można uchylić się od zaspokojenia roszczenia, wyłączone jest natomiast odwrócenie skutków jego zaspokojenia i to bez względu na to, czy łączyło się ono ze świadomością upływu terminu przedawnienia.

Z tych przyczyn na podstawie powołanych przepisów należało orzec jak w pkt I i II wyroku.

Sąd pominął wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, albowiem przeprowadzenie tego dowodu jest zbędne, skoro należności z tytułu odsetek za okres przed wszczęciem egzekucji zostały już wyegzekwowane.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., mając na względzie wynik procesu. Powodowie przegrali sprawę i są zobowiązani zapłacić na rzecz pozwanej (...) O. – Zakład (...) w O. kwotę 10.800 zł tytułem kosztów procesu. Koszty obejmują wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej.

Ponadto Sąd zasądził od powodów na rzecz pozwanego (...) kwotę 5.400 zł tytułem kosztów procesu. Na koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej.

SSO Ewa Oknińska